

Volkova L. V. Features of communicative approach implementation in the foreign language study process

The article examines the conditions for the effective implementation of the communicative approach in the studying process of a foreign language. The peculiarities of communicative approach in the process of studying a foreign language are identified. The communicative competence is considered in the context of professional training of future specialists as a complex of professional knowledge, skills and abilities that ensure the effective implementation of the communicative function in the professional activity and promote their further self-improvement and self-realization. The importance of forming foreign language communicative competence in the context of professional training has been ascertained for efficient usage in learning process of foreign language. The efficiency of communicative aspect in the educational process of higher education is proved, as it provide an opportunity to form professional skills of future professionals, involving them in intensive cognitive, intellectual and creative activity. Communicative activity is considered as a process of solving a number of professional tasks by students. This activity is aimed at achieving a common goal – training, education and personal development of a student. The aim of the communicative activity is the formation of foreign language communicative competence using of the theoretical material in solving professional problems. The importance of understanding the main structural elements of communicative activity have been ascertained for its efficient usage in learning process of foreign language. The article highlights the problems associated with different methods and techniques of communicative-based learning. The communicative activity approach of learning foreign languages is particular important. It is based on the fact that learning is a model of communication. The basic principles of its implementation as a communicative teaching method of speaking are analyzed. It should be noted that communicative and active approach to learning foreign languages is one of the most significant and effective. Communicative orientation of learning process is a prerequisite of success in practical learning of a foreign language. Communicative activity approach is based on the fact that learning is a model of communication.

Key words: foreign language communicative competence, professional training, communicative approach, speech skills, foreign language learning.

УДК 378:78-051

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.72-1.23>

Врубель Г. Ф.

**ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ХОРОВОГО ТВОРУ
ЯК ФАХОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА**

Розглядаються шляхи формування фахової компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва та педагогічні умови її формування в умовах модернізації вищої освіти. Проблема підготовки фахівця високого професійного рівня, творчо ініціативного, конкурентоспроможного, самостійного та мобільного особливо гостро постає в останні роки розвитку педагогічної освіти і практики України.

Аналітика автором досліджень і публікацій засвідчує наявність різних підходів до визначення поняття «компетентність», у статті розкриваються різні аспекти «професійної компетентності» вчителя музичного мистецтва, розглядається реалізація компетентнісного підходу у професійній підготовці майбутніх вчителів музики, звертається увага на фахову компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва, яку автор характеризує як здатність застосовувати в нових умовах набуті знання, уміння й досвід музично-педагогічної діяльності та особливості її формування.

Особлива увага в статті приділяється аналізу такого суб'єктивного чинника як здатність до художньо-педагогічної інтерпретації музичного твору. Автор статті розкриває сутність художньо-педагогічної інтерпретації музичного твору та окреслює способи її формування як фахової компетентності майбутніх вчителів музичного мистецтва.

Розкрито поняття виконавської інтерпретації. Автор статті розглядає «художньо-педагогічну інтерпретацію» як сукупність виконавського та словесного аспектів тлумачення музики, спрямовуючи увагу на педагогічний характер інтерпретаційних дій. Аналізує структуру художньо-педагогічної інтерпретації, яка передбачає різні типи інтерпретацій. Вагомим суб'єктивним чинником, що забезпечує створення відповідного навчального середовища при формуванні фахової компетентності є художньо-педагогічна інтерпретація, яка являє собою цілісний акт тлумачення музичних творів засобами різних видів мистецтв.

Результатом такої інтерпретації є не тільки створення різних типів інтерпретацій, а й чинником, коли сам студент у процесі взаємодії з педагогом формує власну фахову компетентність.

Ключові слова: компетентність, фахова компетентність, професійна компетентність, художньо-педагогічна інтерпретація.

Зміни в характері вищої освіти, характерні для останніх років викликають гостру проблему в підготовці фахівця високого професійного рівня – творчо ініціативного, конкурентоспроможного, самостійного та мобільного. Така тенденція у вимогах до вчителя вимагає неабиякої уваги з боку освітян, що і спостерігається у реформуванні вищої освіти України, спрямування її вектору у напрямку європейських освітніх концепцій. Важливого значення тут набуває проблема підготовки вчителя музичного мистецтва, який має сформувати за роки навчання у вищому навчальному закладі освіти не тільки загальні компетентності, а власну фахову.

Аналізуючи наукову літературу в напрямку досліджуваної проблематики засвідчуємо, що питання фахової компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва як передумову його професіоналізму розглядали у своїй праці І. Зязюн, Л. Масол, О. Олексюк, О. Отич, О. Рудницька, Л. Хомич та інші. Дослідження Е. Абдуліна Л. Арчажнікової, О. Михайличенко, О. Ніколаєвої, Г. Падалки, Н. Сегеди, О. Щолокової та інших присвячені проблемам професійної музично-педагогічної підготовки майбутнього педагога-музиканта. Формуванню фахової, методичної, музично-виконавської, комунікативної, поліхудожньої та полікультурної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва на рівні дисертаційних досліджень висвітили О. Добжанська, М. Михаськова, С. Світайло, Л. Теряєва, Л. Чередниченко та інші.

Мета статті полягає в розкритті педагогічної інтерпретації музичного (хорового) твору та визначенні способів формування фахової компетентності майбутніх вчителів музичного мистецтва.

Даючи визначення компетентності, як освітньому терміну, звертаємося до освітнього дискурсу з цього приводу, адже науковці ведуть активну полеміку щодо визначень споріднених за звучанням слів «компетентність» і «компетенція». При аналітиці цього питання ми з'ясували, що у наукових працях, наприклад Дж. Равена, терміни компетенція і компетентність вживаються як синоніми, однак у дослідженнях В. Краєвського, А. Хуторського та інших вони чітко розмежуються.

Компетентність є загальною особистісною здатністю, що базується на знаннях, досвіді, здібностях, цінностях, набутих завдяки навчанню. Вона не зводиться тільки до знань і навичок, а належить до сфери складних умінь і якостей особистості. Компетентність постає як результат набуття компетенцій (комплексу знань, умінь, навичок специфічних до сфери професійних інтересів людини). Компетентність передбачає готовність до виконання поставлених завдань, пошуку шляхів вирішення проблеми, завдяки набутих компетенціям, а також включає у себе елементи особистісних характеристик людини (мобільності, підприємливості, ініціативності тощо).

Щодо фахової компетентності майбутнього вчителя, зауважимо, що вважаємо її готовністю здійснювати професійні обов'язки, вирішувати освітні проблеми на основі набутих знань, умінь, навичок специфічних до роду заняття і предмету, який вчитель викладає або готується викладати. Звичайно, нас цікавить фахова компетентність вчителя мистецтва та чинники, які впливатимуть на її формування.

Так, Т. Гляченко визначає різні суб'єктивні та об'єктивні чинники, які впливають на формування фахової компетентності вчителів музичного мистецтва, серед них:

- рівень кореляції змісту загально-професійної підготовки студентів із змістом фахової діяльності вчителя музичного мистецтва;
- умови для творчої самореалізації, інтелектуального, естетичного й духовного розвитку студентів у процесі навчальної, наукової та концертно-виконавської діяльності;
- прагнення студента до самовдосконалення;
- професіоналізм та функціональна спроможність викладача (готовність формувати у студента не окремі вузькоспеціальні знання, уміння і навички, а фахові компетентності) [6, с. 52]. Однак у поданій нами цитаті не звертається увага на такий важливий суб'єктивний чинник, як здатність до художньо-педагогічної інтерпретації музичного твору.

Г. Падалка вважає, що сформована здатність до художньо-педагогічної інтерпретації музичного твору свідчить про вищий ступінь професіоналізму в галузі музичної педагогіки [5], а з нашої – дає можливість успішно розв'язати проблему формування фахової компетентності вчителя музичного мистецтва на заняттях хорового диригування, на що і спрямовується наше дослідження.

Формування фахової компетентності здійснюється, в першу чергу, на індивідуальних заняттях диригентсько-хорового циклу як на теоретичному, так і на практичному рівнях. Виконуючи різні вербальні, виконавські та педагогічні прийоми, педагог-інтерпретатор навчає студента самостійно розкрити художній образ хорового твору. Реалізація такої мети відбувається при осмисленні та усвідомленні студентами різних типів інтерпретацій, що складають зміст художньо-педагогічної інтерпретації хорового твору.

В різні частини до проблеми інтерпретації зверталися багато науковців і розглядали її в різних аспектах. Найширше вживаним є поняття інтерпретації в мистецтві і стосується воно, насамперед, виконавської інтерпретації, метою якої є трактовка продукту первинної мистецької творчості. Виконавська інтерпретація хорового твору (виразне читання літературного тексту, виконання музичного матеріалу) лежить в основі акторського мистецтва і є важливою складовою педагогічної діяльності в галузі музики. Важко уявити собі продуктивну музично-педагогічну діяльність без здатності вчителя до виконавської інтерпретації музики (художньої культури) загальноосвітньої школи, педагог музичної школи, викладач диригентсько-хорових дисциплін середніх та вищих закладів освіти постійно вдається до виконання на інструменті (або голосом) хорового твору або його фрагментів.

До наукової термінології поняття «художня інтерпретація» музичного твору увійшло в середині XIX ст. і використовувалося поряд із терміном «виконавство», «виконавський стиль», «виконавський процес». Сам процес виконання асоціювали як із творчістю композитора, так і з творчістю самого виконавця. І вже творчість виконавця, продукт і процес цієї творчості, тобто художня інтерпретація стає об'єктом дослідження. Сьогодні вживаючи слово «художня» інтерпретація мають на увазі трактовку, тлумачення художнього образу не тільки музичного твору, а й інших видів мистецтва.

В контексті педагогічної діяльності поняття «художньої» інтерпретації включає в себе як виконавський, так і словесний аспекти. В. Москаленко вважає, що інтерпретатором музичного твору може бути не лише виконавець, але й педагог, лектор, музичний критик, музикознавець та інші особистості, які вербально описують, пояснюють, роблять науковий аналіз музичного (хорового) твору [4, с. 4]. Ми звичайно погоджуємося з думкою науковця, але наголошуємо, що важливим інструментом педагогічного впливу на художню свідомість студента є словесний аспект «художньої інтерпретації».

Якщо педагог не вміє словами передати образний зміст художнього твору, то він не може досягти успіху в навчально-виховній роботі так само як і той, що не спроможний створити виконавську інтерпретацію [5, с. 5]. Виконавський і словесний аспекти інтерпретації музичного твору мають бути змістовно поєднаними, доповнювати одне одного в розкритті художнього образу. Цей процес ґрунтується на звичайній, творчій та науковій інтерпретації.

Через художній опис, пояснення, трактування звичайна інтерпретація широко використовується в пізнавальній діяльності. Завдяки їй інтерпретуються різні предмети і явища навколишньої дійсності. Творча інтерпретація отримала наукове обґрунтування, яку дослідники визначають як художнє тлумачення образно-сміслового музичного твору як у процесі його вивчення, так і в процесі виконання [2, с. 70].

Інтерпретація творів мистецтва, або мистецька інтерпретація (музики, літератури та живопису), яка дає змогу скласти художній образ творів мистецтв у двох напрямках: перший – орієнтація на концепційно-смісловий текст, який втілюється у вербальній формі; другий – пов'язаний з виконавським трактуванням (музичний твір відтворений і озвучений виконавцем). Чим старанніше інтерпретатор намагається розкрити свої особисті переживання композитора та їхнє осмислення, тим більше він залучає додаткових описово-графічних засобів, такі як образні й емоційно-психологічні характеристики, літературно-поетичні програми, аналогії з іншими видами мистецтв тощо.

Г. Падалка вважає, що «ознайомлення з висловлюванням письменників, з поезіями про музику активізує образність сприймання музичних творів, поетично забарвлює його. А проведення паралелей між музикою і живописом активізує просторові уявлення, дає можливість, наприклад, знайти такий аналог художнього сприймання, як поліфонія в музиці і різні плани зображення в живопису чи скульптурі» [5].

Художня інтерпретація музичного твору може бути представлена через педагогічні дії викладача-інтерпретатора у виді художньо-педагогічної інтерпретації опираючись на мистецькі аналогії і тим самим змістовно наповнювати художній образ музичного твору. Тому у словосполученні «художньо-педагогічна інтерпретація» живлячи термін «художньо» ми підкреслюємо мистецьку основу – те, на що спрямоване як виконавське, так і словесне тлумачення музичного твору. Слово «педагогічна» в понятті «художньо-педагогічна інтерпретація» також стосується як виконавського, так і словесного аспектів тлумачення музики, спрямовуючи увагу на педагогічний фактор інтерпретаційних дій.

До основних функцій художньо-педагогічної інтерпретації музики відносимо такі як: пізнавальна (роз'яснення музичного навчального матеріалу, його доступний виклад); освітня (осмислення мистецького матеріалу і відтворення його в навчальній аудиторії як забезпечення виховного ефекту навчання); розвиваюча (розвиток певних якостей студентів і т. ін.). Завдяки художньо-педагогічній інтерпретації відбувається перетворення мистецтвознавчих знань у педагогічні, тому навчання такого типу інтерпретації студентів є суттєвим і необхідним. У результаті відтворюється нова якість творів, яка пов'язана з пізнавальними, освітніми, розвиваючими можливостями мистецтва, що дозволяє формувати виконавські та професійні компетенції студентів, бо саме змістовна частина твору є могутнім засобом, за допомогою якого педагог здійснює цей процес.

Структура фахової компетентності майбутнього вчителя музики передбачає різні типи художньо-педагогічної інтерпретації: музикознавчу, художньо-образну, виконавську, вербально-змістовну, візуально-асоціативну, інтегральну та акторську. Під час музикознавчої інтерпретації викладач висловлює своє особисте ставлення до музичного твору, він вдається до музично-естетичного аналізу культури конкретної історичної епохи, стилістичних особливостей форми і жанру твору, розкриває написання різноманітних виконавців, зіставляє і пояснює особливості відтворення музичного матеріалу представниками різних виконавських шкіл, напрямків, стилів, створює «слухову модель» виконавської інтерпретації. Художньо-образна інтерпретація допомагає студентові усвідомити характер музичного твору, думки і почуття композитора, якісний бік виконання. Вона звертає увагу на взаємозалежність композиторських і виконавських виражальних засобів, що сприяють відтворенню художнього змісту твору. У цьому випадку інтерпретатор аналізує музику і текст, добирає пояснювальний матеріал із літературних і наукових джерел, а також створює свою версію вербальної інтерпретації, орієнтовану на конкретного студента. Це дає змогу студентам зрозуміти тему й ідею музичного твору. Узагальнюючи задум композитора та різних виконавських конкретизацій, виконавська інтерпретація передбачає вдосконалення виконавських навичок, узагальнення виконавських прийомів, що розкривають логіку художнього мислення композитора, детальне освоєння технічних і музично-естетичних завдань, при формуванні в свідомості студента цілісного музичного образу та самоаналіз свого виконання. Вербально-змістовна інтерпретація виникає у процесі створення виконавської інтерпретації, коли створюється єдина драматургічна концепція літературного і музичного творів [3].

Інша візуально-асоціативна інтерпретація передбачає інтерпретацію двох творів різних видів мистецтв: музики і живопису. У процесі її створення добирають мистецтвознавчий матеріал, що відповідає настрою,

стилю, жанру музичного твору; аналізують твір живопису і здійснюють його синтез із музичним твором. Інтегральний тип інтерпретації поєднує твори трьох видів мистецтв – музики, літератури і живопису – на принципах асоціативних зв'язків, історизму, художніх аналогій. На основі художнього образу музичного твору відбувається створення складного типу інтерпретації, зв'язок трьох видів мистецтв відбувається при усвідомленні ідейно-художнього, образно-емоційного змісту їх.

Акторська інтерпретація – це емоційно-образне оформлення художньо-педагогічної інтерпретації в процесі виступу перед аудиторією, основою якої є виконавська майстерність, елементи акторської майстерності, педагогічна техніка і педагогічне спілкування. Всі ці типи інтерпретацій, безумовно об'єднані в комплекс художньо-педагогічної інтерпретації музичного твору.

Вивчення художньо-педагогічної інтерпретації постійно відбувається на індивідуальних заняттях з диригування та основного музичного інструменту. Спочатку викладач робить акцент на музикознавчій інтерпретації, далі пояснює художньо-образну інтерпретацію. Окрім вивчених двох типів досліджуваного нами феномену, звертається увага на виконавську інтерпретацію, а насправді опрацьовується вербально-змістовна інтерпретація. Наступний крок – робиться акцентна вивченні візуально-асоціативної інтерпретації. Заключним етапом є співпраця майбутнього вчителя музичного мистецтва з викладачем над інтегральною інтерпретацією.

Студенти четвертого курсу вже вивчають методику музичного виховання і можуть осмислювати й реалізувати на практиці інший тип інтерпретації – акторську. У восьмому семестрі студенти можуть продемонструвати свої розвинуті виконавські компетенції та фахову компетентність на педагогічній практиці в загальноосвітній школі. Тому звертається увага на інший тип художньо-педагогічної інтерпретації – педагогічну. Тут викладач-методист навчає студента визначати тему, мету, завдання уроку; обґрунтувати вибір музичного матеріалу, який буде вивчатися на уроці, підбирає і аналізує методи і педагогічні прийоми, форми організації творчої діяльності учнів.

Отже, фахова компетентність майбутніх вчителів музичного мистецтва, як специфічна та інтегральна здатність формується на індивідуальних заняттях (з хорового диригування в тому числі) і включає в себе музичний та педагогічний компонент, які забезпечують успіх музично-освітньої діяльності. Вагомим суб'єктивним чинником, що забезпечує створення відповідного навчального середовища при формуванні фахової компетентності є художньо-педагогічна інтерпретація музичного твору – яку ми розглядаємо як різновид виконавської і педагогічної діяльності майбутнього вчителя музики. Вона являє собою цілісний процес тлумачення музичних творів засобами різних видів мистецтв (літератури й живопису). В результаті відбувається не тільки створення студентом різних типів інтерпретації, описаних нами, а й розвиток майбутнього вчителя музичного мистецтва, який у процесі навчання та взаємодії із своїм педагогом, формує власну фахову компетентність.

Використана література:

1. Гуренко Е. Г. Проблемы художественной интерпретации (философский анализ). Новосибирск : Наука, 1985. 86 с.
2. Лабінцева Л. П. Формування вокально-хорової майстерності в процесі фахової підготовки майбутніх учителів музики : дис. ... канд.пед. наук : 13.00.04. Луганськ, 2007. 264 с.
3. Ляшенко О. Д. Художня інтерпретація творів мистецтв в теорії та практиці наукового аналізу. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*: Наук.-метод. журнал. Київ, 2011. Вип. 2. С. 54-64.
4. Москаленко В. Г. Творческий аспект музыкальной интерпретации (к проблеме анализа). Киев : Изд-во Киев.гос. консерватории им. П. Чайковского, 1994. 111 с.
5. Падалка Г. М. Художньо-педагогічна інтерпретація музики в структурі професійної підготовки музиканта-педагога. *Теорія і методика мистецької освіти*: зб. наук. праць. Київ : КНПУ. 2004. Вип. 5. С.3-9.
6. Пляченко Т. М. Індивідуально-диференційований підхід у процесі формування інструментально-виконавської компетентності майбутнього учителя музичного мистецтва. *Наук. Записки. Серія: Педагогічні науки*. Кіровоград, 2014. Вип. 133. С. 50-57.

References:

1. Gurenko, E. G. (1985). *Problemyi hudozhestvennoy interpretatsii (filosofskiy analiz) [Problems of Artistic Interpretation (philosophical analysis)]*. Novosibirsk : Nauka [in Russian].
2. Labintseva, L. P. (2007). *Formuvannya vokalno-khorovoi maisternosti v protsesi fakhovoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv muzyky [Formation of vocal-choral mastery in the process of fakhovo training of Maybute music teachers]*. *Candidate's thesis*. Luhansk : Lugansk National University [in Ukrainian].
3. Liashenko, O. D. (2011). *Khudozhnia interpretatsiia tvoriv mystetstv v teorii ta praktytsi naukovooho analizu [Artistic interpretation of works of art in the theory and practice of scientific analysis.]*. *Neperervna profesiina osvita: teoriia i praktyka – Continuing Professional Education: Theory and Practic*, 2, 54-64[in Ukrainian].
4. Moskalenko, V. G. (1994). *Tvorcheskiy aspekt muzyikalnoy interpretatsii (k probleme analiza) [The creative aspect of musical interpretation (to the problem of analysis)]*. Kiev: Izd-vo Kiev.gos. konservatorii im. P.Chaykovskogo [in Russian].
5. Padalka, H.M. (2004). *Khudozhno-pedahohichna interpretatsiia muzyky v strukturi profesiinoy pidhotovky muzykanta-pedahoha [Artistic and pedagogical interpretation of music in the structure of vocational training of musician-teacher]*. *Teoriia i metodyka mystetskoï osvity – Theory and methodology of art education*, 5, 3-9 [in Ukrainian].
6. Pliachenko, T. M. (2014). *Indyvidualno-dyferentsiiiovanyi pidkhid u protsesi formuvannya instrumentalno-vykonavskoi kompetentnosti maibutnoho uchytelia muzychnoho mystetstva [An individually differentiated approach in the process of forming the instrumental and performing competence of a future music teacher]*. *Nauk. Zapysky – Science Notes*, 133, 50-57 [in Ukrainian].

Vrubel H. F. Artistic and pedagogical interpretation of choral works as professional competence of the future teacher of music art

The article considers the ways of forming professional competence of a future teacher of musical art and the pedagogical conditions of its formation in the context of modernization of education. The problem of training a specialist of a high professional level, creatively proactive, competitive, independent and mobile is especially important in recent years during the development of teacher education and practice in Ukraine.

Analytics by the author of studies and publications testifies to the existence of different approaches to the definition of the term "competency", the article reveals various aspects of the "professional competence" of a music teacher, examines the implementation of a competency approach in the training of future music teachers, draws attention to the professional competence of a future music teacher, which the author characterizes as the ability to apply acquired knowledge in new conditions, skills and experience of musical-pedagogical activity and the features of its formation.

Particular attention in the article is paid to the analysis of such a subjective factor as the ability for artistic and pedagogical interpretation of a musical work. The author of the article reveals the essence of the artistic and pedagogical interpretation of a musical work and defines the ways of its formation as professional competence of future teachers of musical art.

The article discloses the concept of performing interpretation. The author of the article considers the "artistic and pedagogical interpretation" as a combination of performing and verbal aspects of the interpretation of music, focusing on the pedagogical nature of interpretive actions. It analyzes the structure of artistic and pedagogical interpretation, which provides for various types of interpretations. An important subjective factor ensuring the creation of an appropriate educational environment in the formation of professional competence is the artistic and pedagogical interpretation, which is a holistic act of interpreting musical works by means of various types of arts.

The result of this interpretation is not only the creation of various types of interpretations, but also a factor when the student himself in the process of interaction with the teacher forms his own professional competence.

Key words: competence, professional competence, artistic and pedagogical interpretation.

УДК 519.2-021.412:614.253.4

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.72-1.24>

Габорець О. А., Шерман З. О.

**МАТЕМАТИЧНА СТАТИСТИКА ЯК НЕОБХІДНИЙ КОМПОНЕНТ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ**

Математична статистика – це наука, що розробляє математичні методи систематизації та використання статистичних даних для наукових і практичних висновків, спираючись на теорію ймовірностей, що дає можливість оцінити надійність і точність висновків, зроблених на підставі обмеженого статистичного матеріалу.

У контексті сучасних вимог до інтеграції науки і освіти, підготовки випускника вузу, в тому числі медичного профілю, майбутній лікар повинен володіти необхідним рівнем математичної компетентності, основи якої закладаються на першому курсі навчання в медичному університеті. У зв'язку з науковим досягненням сучасної медицини, включаючи охорону здоров'я, відчувається зростаюча потреба в об'єктивності, щоб дані могли бути належним чином оброблені та правильно інтерпретовані, що призводить до висновків, які можуть стати виправданими тестами. Ще до того, як будуть проведені спостереження та зібрані дані, експерименти повинні бути розроблені та сплановані обстеження з урахуванням подальшого статистичного аналізу даних. Більшість студентів старших курсів та випускники медичного вузу зазнають труднощів при використанні математичних методів, особливо методів математичної статистики, для вирішення науково-дослідних завдань в професійній діяльності.

Для підвищення рівня математичної підготовки студентів-медиків авторами проаналізовано варіативний модуль «Медична статистика» в рамках дисциплін «Медична фізика», «Медична інформатика» та «Соціальна медицина». Цей модуль є актуальним і націлений на формування у майбутніх лікарів загальних і професійних компетенцій, орієнтованих на підготовку випускника медичного вузу до науково-дослідницької і медичної діяльності. Досвід вивчення математичної статистики в рамках зазначених дисципліни, участь в наукових гуртках і конференціях будуть мотивувати студентів до вивчення даного розділу, сприяти кращому засвоєнню матеріалу, підвищать рівень професійної компетентності молодих фахівців.

Ключові слова: професійні компетенції, науково-дослідницька діяльність, математика, математична статистика, медична статистика, інтегративно-модульний підхід, варіативної зміст, міжпредметні зв'язки, майбутні лікарі.

Підготовка висококваліфікованого фахівця-лікаря – це основне завдання, яке ставиться перед працівниками системи вищої медичної освіти. Випускник медичного вузу повинен бути готовий до різних видів діяльності: медичної, організаційно-управлінської, науково-дослідної, і для цього володіти загальнокультурними, загально-професійними та професійними компетенціями. В умовах розвитку сучасної науки і безперервно зростаючого обсягу знань, інформаційного потоку варто відзначити, що науково-дослідна діяльність виступає невід'ємною частиною підготовки фахівця-медика, найважливішим компонентом якої є математична складова, і зокрема математична статистика.